

Læreplan 2014/15.

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Særkende.....	3
Funktionsrummene	3
Struktur	3
Primærpædagogen	4
Daglige systemer	4
Børnemiljøvurdering.....	5
Sprogvurdering af børn	6
Hvordan er børnegruppen sammensat	7
Indretning inde og ude – læringsmiljøer	7
Forældrebestyrelsens inddragelse	7
Brobygning	9
Læreplan for Lilleskov 2014/15. Børnegruppe 3-6 årige	10
Tema: Alsidig personlig udvikling	10
Tema: Sociale kompetencer.....	12
Tema: Sproglig udvikling	15
Tema: Krop og bevægelse.	18
Tema: Naturen og naturfænomener	20
Tema: Kulturelle udtryksformer og værdier.....	22
Evaluering af alle 6 temaer	26
Vurdering og opfølgning.....	26
Luftballon-modellen	28
INKLUSIONEN	28
Perspektivering.	29

Indledning:

Læreplanen er et overordnet styringsredskab og de generelle læringsmiljøer har vi valgt at omtale først i læreplanen samt pædagogernes roller.

Lilleskovs hovedopgave er i samarbejde med forældrene at give børnene så gode opvækstbetingelser, at alle børn får mulighed for at udvikle sig - ud fra det potentiale det enkelte barn og fællesskabet åbner mulighed for.

I Lilleskov er hverdagen præget af engagement, glæde og lyst til at lære.

Lilleskovs læreplan inddrager alle børn fra børnehavestart til skolestart.

Særkende

Børnehaven Lilleskov er skabt som et frit og børnefokuseret miljø, hvor intentionerne i hverdagen er koncentreret omkring udvikling og læring igennem aktiviteter og oplevelser. De fysiske rammer er et funktionsindrettet hus med en **normering på 49 børn - heraf 5 pladser målrettet børn med særlige forudsætninger.**

Huset er indrettet med funktioner, der tilgodeser de forskellige læringstemaer så som rytmiklokale, kreative værksteder, legerum, HULEN, som primært er for børn med særlige forudsætninger, legeplads med en "Naturindrettet Campingvogn" til voksenigangsatte aktiviteter og HYTTEN som bruges til små tematiserede læringsfællesskaber såsom sprog eller andet, samt alrum til spisning og socialt samvær for børn, forældre og personale. Institutionen er placeret med gå afstand til skov og strand og by som aktivt bliver brugt som læringsmiljø. Endvidere er det vigtigt for os at bevæge os udenfor eget nærmiljø og erfare, hvad verden også kan byde på og bruges til.

Funktionsrummene

bliver løbende tilpasset indretningsmæssigt i forhold til behov og for at undgå begrænsninger i aktivitetsmulighederne. Vi udvikler hele tiden nye læringsmiljøer.

Vi har skabt et hus hvor:

- Børnene kan lege uforstyrret i lang tid
- Huset er spændende og uforudsigeligt
- Børnene kan lege voldsomt med skrig og skrål uden at genere andre
- Der er smukt, med smukke brugsting
- Man kan lære noget om kunst og æstetik
- Der også er plads til at danse, lege og fjolle
- Der er plads til kunstnerisk udfoldelse og musisk eksperimentering
- Der er overraskelser og forundringsmuligheder
- Nysgerrigheden pirres
- Børnene kan få ro og hvile, når de har det behov

Struktur

Børnene er alders- opdelt i 3 familiegrupper med 3 primærpædagoger tilknyttet. Børnene har tilknytning til den samme pædagog gennem deres børnehavetid. De 3 primærpædagoger i familien er et fast team, som samarbejder inkluderende i forhold til funktionen at skabe tæt kontakt til barnet og dets forældre. På baggrund af de observationer primærpædagogen gør af det enkelte barns udvikling, bliver hun/han i stand til at tilrettelægge og igangsætte læringsforløb med udgangspunkt i det enkelte barns behov. Det er ligeledes primærpædagogen, der tester udvikling og laver sprogscreening.

Vi har ændret i sammensætningen af børn i de enkelte familier og det betyder i praksis, at vi ikke længere kun har børn samlet i familierne under hensyntagen til deres udviklingsniveau men alene i forhold til deres fødselsår - da de skal starte i skole i det kalenderår, hvor de fylder 6 år.

Det giver nogen andre udfordringer i den didaktiske planlægning af pædagogiske aktiviteter, projekter mm. - for hele tiden at holde alle børn i FLOW.

Vi arbejder grundlæggende systemisk, funderet i LP-metoden, ligesom boardmaker er et vigtigt pædagogisk redskab som primært anvendes i arbejdet med børn med særlige forudsætninger, men indgår også som metode i almenområdet.

Primærpædagogen

Primærpædagogens opgaver er:

- Drage omsorg for det enkelte barn
- Formel og uformel kontakt til forældre i form af daglig snak og forældresamtaler/forældremøder

Familiegruppen er et godt sted at knytte bånd til de øvrige børn og pædagoger. Det betyder for barnet, at det får et tilholdssted - nemlig FAMILIEN. Alle børnene ved, hvem deres "voksne" er.

Primærpædagogerne besidder alle hver især forskellige kompetencer, som gør det unikt i forhold til at arbejde på tværs i hele huset og på tværs i alle gruppesammensætninger.

Dels arbejder alle i egen FAMILIE med samlinger, tilrettelagte læringsforløb, projekter, og daglige opgaver; men pædagogerne arbejder også i teams af 3 med aldersinddelte børn samt arbejder interesseopdelt med børn på tværs af planlagte aktiviteter og gruppedannelser.

Herved supplerer de voksne egen viden optimalt og videregiver hermed deres engagement og entusiasme til øvrige kolleger. Desuden åbner det op for en særdeles stor fleksibilitet og effektiv måde at løse alle opgaver på.

Personalegruppen er sammensat med henblik på at få en bred vifte af kompetencer og viden i huset, som gør det muligt at supplere og styrke hinanden i løsningen af de pædagogiske opgaver.

Alle pædagoger kan noget særligt!!!!

Daglige systemer

Børn er hele tiden i gang med et projekt om deres eget liv, som handler om at lære at lære. **Nærmeste udviklingszone.**

Børns selvvirksomhed bliver særlig betydningsfuld både i de formelle men også i de uformelle læringsrum. Læringsituationer såsom leg, male og tegne m.m. fører til beherskelse af metoder, arbejdsteknikker, samarbejde og forhandling.

Vores udgangspunkt er:

Formelle og uformelle læringsrum

Styrede og ikke styrede læringsituationer

Imitation barn/voksen og barn/barn

Barnet er sammen med den voksne - iagttager, gentager og imiterer - barnet er deltager eller iagttager. Den voksne hjælper og viser

Barnet er sammen med andre børn - leger, iagttager, organiserer og taler - den voksne er der - iagttager og støtter. Den voksne går bagved.

Den voksne går forrest- der tilrettelægges bevidste og målrettede aktiviteter, projekter og temaer. Den voksne støtter barnet til at nå den læreproces, som er aftalt/planlagt.

Børnemiljøvurdering

Dannelse til et demokratisk samfund forudsætter medbestemmelse, selvbestemmelse og solidaritet.

Dannelse er personlig og individuel men samtidig en social proces.

Det betyder hos os:

- At det enkelte barns egenart og baggrund tages i betragtning
- At barnet skal indgå i et inkluderende fællesskab
- At pædagogerne lytter til børnene og inddrager dem i hverdagslivets store og små spørgsmål
- At barnet skal få lyst til at indgå i et forpligtende samvær med andre

For at kortlægge miljøet - både det fysiske og psykiske- i børnehaven, gennemfører vi en gang om året et interview med alle børn - udfra et fælles udarbejdet skema (i forbindelse med deres fødselsdag). Hermed får det enkelte barn mulighed for at give udtryk for sin egen trivsel og få talt med sin primærperson om bl.a. ensomhed, mobning, drillerier, støj, indretning, ønsker ift. legemuligheder m.m.

Hvilke personaler er til rådighed?

Udover almenpædagoger med en mangfoldighed af kompetencer er der i Lilleskov ansat specialpædagoger hvis primæropgaver er at være ved siden af børnene med særlige forudsætninger, som herved bliver i stand til at indgå i et inkluderende samvær med andre børn, når dette er muligt - samt kunne skærme børnene, når det er nødvendigt.

Arbejdet med sprog og sprogvurdering foregår ved anvendelse af TRAS og vi sprogvurderer børn i alderen i 3 år - 6 år.

Sprogvurdering af børn
Hvilke børn sprogvurderes?
Vi sprogvurderer børn i alderen 3-6 år ved behov. Vi viderebringer vores erfaringer med at sprogvurdere børn i 2012, da det er et meget effektivt pædagogisk arbejdsredskab.
Metode
Vi anvender TRAS som redskab til sprogvurderingen. Sprogvurderingerne foretages i perioden op til afholdelsen af forældresamtaler, hvor de udfyldte TRAS-skemaer fremvises og forklares for forældrene. Herefter fortolkes og drøftes indhold samt indsats og forældrene har mulighed for at supplere med deres viden, så denne kan tages med i den fremtidige proces. Dette fortsættes ligeledes.
Hypighed
Vi sprogvurderer børnene en gang årligt. Første sprogvurdering foretages, når barnet har gået i børnehaven ca. 2½ måned. Herefter foretages sprogvurderingen i perioden op til den årligt tilbagevendende forældresamtale.
Opfølgning
Vi laver løbende opfølgning på sprogvurderingerne, hvorvidt der er sket fremskridt i forhold til de manglende eller skraverede kompetencer fra TRAS-skemaerne. Denne aktivitet fortsætter vi med.
Refleksioner
Den erhvervede viden anvendes i dagligdagen til at igangsætte aktiviteter, der fremmer den sproglige udvikling. Samtidig bliver pædagogerne bevidstgjort om effekten af de forskellige indsatser og kan tilrette den almene praksis herefter. I den forgangne periode har vi erfaret, at det er praktisk og tidsbesparende at have en kasse med specielle ting, der anvendes i forbindelse med TRAS-testerne, Det er et godt værktøj; men alle skal huske at bevare kassens indhold efter brug til glæde for de næste brugere.

Forældrebestyrelsens inddragelse.

Forældrebestyrelsen er med til i Lilleskov at beslutte de overordnede pædagogiske principperne for aktiviteter og de overordnede principper for anvendelsen af de økonomiske midler vedr. børnene. Bestyrelsen kan handle inden for de rammer, der til enhver tid er gældende fra Slagelse Kommune ifølge de reviderede styrelsesvedtægter.

Der afholdes ca. 4 årlige bestyrelsesmøder hvor der på dagsordenen kan være:

- Budget og regnskab
- Læreplanen
- Virksomhedsaftalen
- Den daglige praksis
- Fælles aktiviteter
- Sponsorater
- Høringsvar
- Generelt det, der rører sig hos børn, forældre eller medarbejdere

Hvordan er børnegruppen sammensat

Børnegrupperne er sammensat aldersopdelt; men med barnets udviklingsniveau som rettesnor, så barnet profiterer læringsmæssigt mest muligt ved at være i en homogen gruppe.

Samlinger i familiegrupperne danner grundlag for disse observationer og gør, at tilrettelæggelsen af aktiviteten stemmer overens med børnenes udviklingsniveau

Primærpædagogerne veksler mellem bevidste gruppesammensætninger og spontane sammensætninger i forhold til at observere børnenes sociale kompetence

Indretning inde og ude – læringsmiljøer

De forskellige rum i børnehaven lægger hver især op til netop den aktivitet, dette rum er tiltænkt. Indretningen har stor betydning for fordybelse i leg og aktivitet.

Indretningen skal løbende kunne ændres på baggrund af iagttagelser af børnenes måder at udnytte rummet og tingene på.

Der lægges stor vægt på, hvordan de fysiske rammer kan støtte, inspirere og lette børnenes udvikling og læring.

Æstetisk set har vi meget bevidst valgt møbler, inventar og legetøj, der er udført i forskellige gedigne materialer.

Det meste af vores legetøj er udført i træ, al vores service er enten keramik eller porcelæn og vi har kunst og udstillinger rundt i hele huset.

Vildbassen er vores rytmiklokale. Her kan være vilde lege, men bruges også til samlinger med rytmik, sang, dans, musikskoleprojekt og teater.

Der er fri gulvplads, kun en masse puder og madrasser, som kan flyttes rundt i lokalet.

Der er instrumenter, musikanlæg, stort væg spejl, gymnastikredskaber, bolde, teaterbelysning.

Atelier er det kreative rum, hvor mulighederne er ubegrænsede i forhold til at klippe, klistre, male, tegne og lave lerting. Lokalet er møbleret med et stort langbord, tegnebord – altid med papir og farver/blyanter fremme, tavlestaffelier.

Atelieret bruges også til årstidsbestemte eller højtidsbestemte værksteder såsom til jul, påske, eller drageværksted, projektværksted, ligesom det ofte bruges til samlinger i familierne. Her er også indrettet et IT-hjørne, som benyttes bl.a. til læring børn og børn imellem.

LilleLalandia er pjaskerummet. Et eftertragtet rum, hvor børnene kan pjaske med vand og lege uforstyrret med vand, vandting, dyr, dukker og vandpistoler. Der er næste "tropisk" temperatur så børnene ikke fryser.

HULEN: indrettet med små møbler, hvor børn i fred og ro kan fordybe sig i bøger, læsestof, fortællinger, IT, konstruktionslege og stille sysler. Her kan også holdes små samlinger; men rummet er først og fremmest tiltænkt som base for børnene med særlige forudsætninger, der har brug for skærmning i løbet af en børnehavedag.

Legerummet er et stort åbent rum med et par borde i børnehøjde og stadig med masser af gulvplads til at bygge bilbaner, togbaner, dyrehaver eller lave huler og bygge høje tårne af klodser. Her er også et lokomotiv i næsten fuld størrelse. En masse legekasser på store hjul byder på dyr, fortidsuhyrer, riddere, heste, biler til alverdens rollelege og et legobord er flittigt i brug dagen lang.

Grovværkstedet er rummet hvor børnene lærer at bruge det forskellige værktøj. Man kan lave ting i træ, reparere legetøj, save brænde, plante blomster. Rummet ligger tæt forbundet med legepladsen, og det er nemt at skyde dørene fra og flytte værkstedsaktiviteterne udendørs.

Køkken-alrummet er hjertet i huset. Her er møbleret med sofagrupper og ellers cafeborde, hvor man spiser sin mad. I Alrummet er forældrenes informationscenter - en hul plakatsøjle, som børnene kan sidde indeni og lege eller gemme sig. I alrummet kommer alle og siger goddag eller farvel.

Rummet er et slags medborgerhus og kan bruges til stort set alt. På stor skærm kører diasshow med dagens aktiviteter.

Der er flere bordgrupper og det gir' mulighed for at både spisning og højtlesning kan foregå samtidig- da alle børn ikke spiser på samme tid.

Alle kan følge med i hvad der sker i køkkenet og her bruges meget tid sammen bl.a. med tilberedning af eftermiddagsmad sammen med børn.

I det lille rum i forbindelse med alrummet er der mulighed for fordybelses- eller konstruktionslege.

Legepladsen er en dejlig stor have med gode muligheder for udfoldelse. Der er lavet veje til cykling og mooncarkørsel med bakker til at få fart under hjulene. Græshøje man kan gemme sig bag, legehuse og sandkasser.

Midt på græsset er udlagt faldunderlag i afgrænset område med både gynger og klatretræ og legeredskab med, edderkoppespind, lejdere. En overdækket bålplads giver mulighed for primitiv madlavning,

Hygge, samling og projekter. Vi har pileskov og granskov til at gemme sig i, lege tyve og politi eller cowboy og indianere.

Der er 3 pilehytter, plæner til lejrplads, boldbane m.m.. En del af flisebelægningen er indrettet som spiseterrasse med borde og bænke.

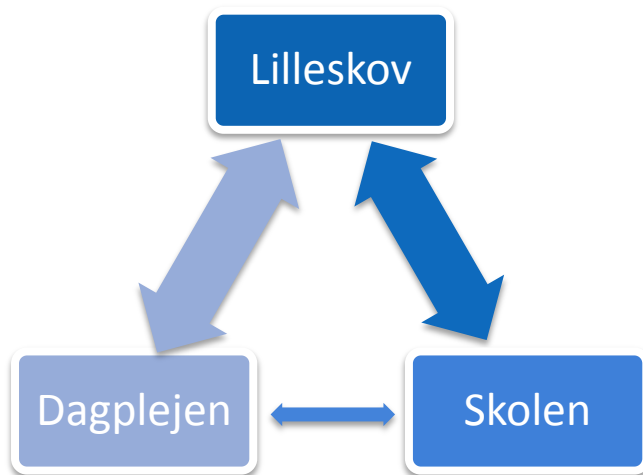
Køkkenhaven, der gir' os mulighed for at dyrke egne grøntsager, blomster og egne afgrøder, se ting gro og glæden ved i fællesskab at tilberede og spise dem.

Campingvogn og HYTTEN

Vi har indrettet en campingvogn med præg af naturen: her kan vi hygge i små grupper, læse historie, kikke på biller og kryb, snakke venskaber for lukkede døre og indgå i små legegrupper.

HYTTEN er også skabt på baggrund af behov for små indbydende fordybelsesrum: her kan vi sammen med voksne lave ALT. Læse, spille, høre fortællinger, leg med bondegård, temaer, læseleg, læsepakker, farve, tegne, klippe og bare indgå i rare venskabsgrupper.

Brobygning

Vi ønsker at formalisere samarbejdet med Dagplejen - områdets dagplejere - i lighed med samarbejdet med skolerne i brobygningsarbejdet.

Vi har en forventning om, at dagplejen er på besøg 2-4 gange inden barnet skal starte i børnehaven. Barnet deltager i aktiviteter i Lillegruppen/Modtagergruppens aktiviteter.

Overleveringssamtale mellem Dagplejeren og Primærpædagogen i Lillekov.

Fremadrettet vil vi udarbejde en lokal Lillekovpjece, som indeholder følgende

- Hvilke dage "komme på besøg" - mulighed for deltagelse i aktiviteter i fællesskabet
- Hvem er vi i Lillekov
- Genbesøg i dagplejen
- Fælles deltagelse i arrangementer - gerne afholdt i Lillekov lokaliteter

Det vil styrke de sociale kompetencer, give barnet tryghed, give barnet kendskab til både de fysiske rammer samt de nære relationer med nye venner og nye voksne.

Brobygning mellem Lillekov og skolerne foregår ganske formelt og efter de definerede metoder i al brobygningsmaterialet (se på hjemmesiden og på Inslag).

Det er altid primærpædagogerne for kommende skolebørn, der forestår brobygningsarbejdet, herunder opgaveløsningen i børnehaven med børnene, tilrettelæggelse og planlægning i det pædagogiske arbejde samt forældresamarbejdet, samarbejdet med PPR og skolen.

Læreplan for Lilleskov 2014/15. Børnegruppe 3-6 årige.

Tema: Alsidig personlig udvikling

Overordnet mål:

Alle børn skal have ret til ens muligheder for et godt liv trods forskellige forudsætninger

Alle børn skal anerkendes som kærlige, nysgerrige og eksperimenterende

Alle børn skal have mulighed for at udvikle selvindsigt og empati

Læringsmål:

- At barnet udvikler et nuanceret kendskab til sig selv.
- At barnet oplever sig som en værdifuld deltager i det sociale/kulturelle fællesskab.
- At barnet udvikler selvhjulpethed, samt personlig hygiejne.
- **At barnet udvikler evnen til at sige til og fra, og oplever klare grænser og konsekvenser af dets valg.**
- **At barnet udvikler selvindsigt og empati for andre.**
- **At barnet skaber venskaber og føler sig ligeværdig i forhold til de andre børn.**
- At barnet påtager sig opgaver og pligter i samvær med de andre børn.

Tegn på læring:

Vi kan se, at vi arbejder med vores læringsmål når børnene:

- Har kendskab til de nære relationer (navne, adresser, familiemønstre).
- Er aktive deltagere ved samlinger med andre børn.
- Når barnet udvikler kendskabet til egne behov.
- Når barnet tør give udtryk for sin mening og stadig være i fællesskabet.
- Når barnet viser forståelse for og giver "plads" til andre børn.
- Når barnet skaber venskaber med andre børn.
- Når barnet påtager sig opgaver og føler forpligtelse til at udføre opgaver for andre end sig selv.

Metoder og aktiviteter:

Primærpædagogen planlægger og igangsætter aktiviteter i familiegruppen, som gør at:

- Barnet bliver bevidst om: hvem er jeg, hvor bor jeg, hvem er min familie.
- Barnet skal stå frem og være i centrum i samlinger.
- Barnet skal mestre af/påklædning, at få styr på egne ting, for egen hygiejne, toiletbesøg, håndvask og fremtræden.
- Barnet skal være medbestemmende for aktiviteter og være deltagende ved andre børns valg.
- Barnet skal blive bevidst om egne behov og følelser, være opmærksom på de andre børns og lære at aflæse kropssprog.
- Lære at hjælpe hinanden og samarbejde ved aktiviteter.
- Børnene vil blive inddelt i mindre grupper afhængig af aktivitet og kunnen.
- Husets personale ressourcer vil blive

Hvem gør hvad?

Primærpædagogen planlægger sammen med teampartner og gennemfører aktiviteten i familiegruppen og evaluerer skriftligt umiddelbart efter aktiviteten jf. virksomhedsaftale.

Børnene hjælpes med dette af de voksne i garderobes og på badeværelse. Hygiejne øves i tilrettelagte aktiviteter på tværs af alle grupper af medarbejdere i garderobes og på badeværelser.

<p>udnyttet i forhold til aktiviteter.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi vil holde samlinger med aldersopdelte grupper af børn. • Børnene vil modtage opgaver svarende til alder og kunnen. • Vi vil arbejde med børnene i forskellige læringsrum: 	
<p>Evaluerings spørgsmål:</p>	<p>Dokumentation:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Deltager barnet aktivt i fællesskabet. • Viser barnet nysgerrighed overfor at lære færdigheder. • Genfortæller barnet om nære relationer. • Viser barnet respekt for andre børns valg. • Kommer barnet gennem konflikter på en konstruktiv måde. • Får barnet venskaber i børnegruppen. • Påtager barnet sig opgaver, også opgaver som er til gavn for andre børn. 	<p><u>Metode:</u> Foto: beskrivende og reflekterende. Børnefortællinger. Børnetegninger. Iagttagelser Observationer på enkeltbørn</p> <p><u>Indsamling:</u> De voksne som forestår aktiviteterne. Samling - primærpædagogen Projekter - tovholderen for temaet</p>

Tema: Sociale kompetencer

Overordnet mål

Alle børn skal have muligheder for at indgå i ligeværdige sociale fællesskaber.

Vi vil skabe miljøer, hvor børn kan opbygge gode venskaber og udvikle sig både socialt og fagligt.

Børn skal have medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati.

Læringsmål

At barnet....

- lærer at kende og forstå såvel egne som andres følelser og behov
- kan sætte egne grænser og respektere andres
- kan overholde fælles regler og normer
- accepterer andres forskelligheder
- lytter til andre og respekterer andres meninger
- føler sig tryk og trives i børnehaven
- kan udvikle og fastholde relationer / venskaber
- er selvhjulpent
- udvikler selvværd, tør stå frem og være i centrum
- udvikler og viser empati
- hjælper og støtter andre
- giver plads til andre og kan vente på tur
- har tillid / tiltro til sig selv og andre
- kan aflæse og forstå andres kropssprog / mimik
- medvirker til at stoppe mobning
- kan give og modtage positiv og negativ kritik
- kan begå sig i et fællesskab
- viser ansvarlighed overfor fællesskabet
- er medbestemmende og tør udtrykke sin mening
- kan lytte, være opmærksom samt tage hensyn, når andre taler
- kan acceptere andres meninger / forslag
- kan samarbejde om fælles opgaveløsning
- kan modtage / forstå individuelle og kollektive beskeder
- medvirker til at løse og forebygge konflikter
-

Tegn på læring

Vi kan se, at vi arbejder med vore læringsmål, når børnene....

- gerne vil deltage i leg, aktiviteter, ture mm.
- reagerer hensigtsmæssigt på andres henvendelse og handlinger
- respekterer hinandens grænser og kan sige til og fra
- aflæser / afkoder de sociale signaler
- overholder fælles regler og normer
- værdsætter og bruger ressourcer / værdier hos hinanden
- er opsøgende og deltagende i fri leg og aktiviteter
- har legekammerater
- selv klarer de praktiske ting samt viser evne til selv at løse problemer og konflikter
- tror på sig selv, tør være sig selv og prøve nye udfordringer
- ser og forstår andres behov
- giver og får omsorg og respekt
- bruger en god omgangstone
- løser uenigheder ved at bruge sproget
- kontrollerer egne følelser og temperament
- ikke mobber hinanden
- viser glæde og stolthed
- hvordan de skal handle i forskellige situationer
- følger og påvirker fællesskabets / gruppens regler og normer
- er trygge og aktive i fællesskabet / gruppen
- overholder aftaler
- samarbejder og forhandler
- argumenterer for deres meninger
- er lydhøre overfor andres meninger og forslag
- følger instruktioner
- ved fælles hjælp finder løsninger på uenigheder samt udviser fleksibilitet

Metoder og aktiviteter	Hvem gør hvad?
<ul style="list-style-type: none"> • Vi voksne sørger for, at alle børn får en tæt relation til mindst en pædagog • Vi er opmærksomme på børn med ekstra brug for voksenstøtte • Vi udnytter husets personaleressourcer i forhold til aktiviteter og relationer • Vi er gode rollemodeller for børnene • Vi støtter og vejleder barnet i selv at handle i forhold til konflikter og følelser • Vi anerkender barnet i fællesskabet, støtter op omkring det og kommer med nye forslag • Støtter børnene i deres leg gruppevis samt to og to • Vi hjælper det enkelte barn med at udvide/fastholde venskaber bl.a. ved: at give børnene mulighed for at lege i hele børnehaven og med lige den/dem de ønsker at afholde fødselsdag og invitere nuværende og potentielle legekammerater • Opfordrer børnene til at hjælpe hinanden ved f.eks. oprydning, spisesituation, af- og påklædning, ture mm. • har fokus på, at der ikke sker mobning • Følger op på børnenes ideer og initiativer, så de føler sig set og værdsat • afholder samlinger opdelt efter alder, interesse o.a. • Arrangerer alderssvarende aktiviteter og ture • spiller forskellige spil med børnene • Inddrager børnene i dagligdagen og er opmærksomme på, hvornår fællesskabet skal styrkes • Udfordrer børnene efter udvikling og kunnen, så de får succesoplevelser og kommer / forbliver i flow • Arbejder med de 3 læringsrum: gå foran barnet, ved siden af og efter barnet • Foretager interview med fokus på barnets trivsel i børnehaven (BMV) • Anvender Trin for Trin Anvender billedtavle med familiegupper i forældresamarbejdet at opfordre til fastholdelse af legevenner i fritiden 	<p>Primærpædagogen er ansvarlig for, at hvert barn knytter relationer i de daglige gøremål og aktiviteter.</p> <p>Primærpædagogerne i teams tager aktivt ansvar for, at der handles ud fra de skrevne mål om, hvad vi gør. Eks. afholde børnefødselsdag mm.</p> <p>Primærpædagogen foretager interview med børnene i.f.m. fødselsdag.</p> <p>Arrangerer alderssvarende aktiviteter og afholder samlinger, ture mm.</p>
Evaluering	Dokumentation
<u>Evalueringsspørgsmål</u>	<u>Dokumentation - metode</u>

Vil barnet gerne deltage i leg, aktiviteter og ture?

Reagerer barnet hensigtsmæssigt på andres henvendelse og handlinger?

Er barnet opsøgende og deltagende i fri leg og aktiviteter?

Har barnet legekammerater?

Klarer barnet selv de praktiske ting samt viser evne til selv at løse problemer og konflikter?

Tror barnet på sig selv, tør det være sig selv og prøve nye udfordringer?

Ser og forstår barnet andres behov?

Bruger barnet en god omgangstone?

Løser barnet uenigheder ved at bruge sproget?

Kontrollerer barnet egne følelser og temperament?

Viser barnet glæde og stolthed?

Er barnet trygt og aktivt i fællesskabet/gruppen

Overholder barnet aftaler?

Argumenterer barnet for sine meninger?

Er barnet lydhør overfor andres meninger og forslag

Følger barnet instruktioner

Giver børnene hinanden plads til forskellighed?

Igangsætter børnene lege og medinddrager hinanden?

Mobber børnene hinanden?

Finder børnene ved fælles hjælp løsninger på uenigheder og udviser de fleksibilitet?

Viser børnene empati, hjælper og trøster hinanden?

Respekterer børnene hinandens grænser og kan sige til og fra?

Overholder børnene de fælles regler og normer?

Samarbejder og forhandler børnene?

Fotos: Beskrivende og reflekterende

Børnefortællinger

Børnetegninger

Tagttagelser og observationer skriftligt

Børnemiljøvurderinger

Barnets bog

Dokumentation - indsamling

Enhver primærpædagog i teams

Hele personalegruppen i fælles store projekter, hvor tovholder skal have hjælp til det didaktiske arbejde udover styringsgruppen.

Tema: Sproglig udvikling

Overordnet mål:

Barnet skal have mulighed for at udvikle sit sprog, ordforråd og begrebsforståelse gennem hverdagens aktiviteter.

Barnet skal udfordres til sproglig kreativitet, samt til at udtrykke sig på mange forskellige måder og ved hjælp af forskellige kommunikationsmidler

Barnet skal lære at bruge sproget i den kontekst barnet er i.

Læringsmål	Tegn på læring
<p>Vi vil sætte fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none">• at barnet udvikler sit sprog, ordforråd og begrebsforståelse• at barnet bliver mødt med et nuanceret og rigt sprog• at barnet støttes i at udvikle strategier i forhold til at skabe kontakt og forståelse• at barnet støttes i at indgå i samtaler med voksne og andre børn, hvor der på skift tales og lyttes, stilles spørgsmål og gives svar• at barnet udvikler evnen til at anvende sproget til konflikt- og problemløsning• at barnet udfordres til sproglig kreativitet, til at udtrykke sig på forskellige måder og ved hjælp af forskellige kommunikationsmidler• at barnet får mulighed for at eksperimentere med forskellige udtryksformer og sproglige genrer• at barnet støttes i at kommunikere nuanceret med mimik, kropssprog og talesprog• at barnet støttes i at udvikle nysgerrighed og interesse for tegn, symboler og den skriftsproglige verden, herunder bogstaver og tal• at barnet opfordres til at bruge forskellige kommunikationsmidler, herunder have mulighed for at stifte bekendtskab til IT• at barnet lærer at bruge sproget i den kontekst barnet er i og udvikler forståelse for at sproget bruges i mange sammenhæng.	<p>Vi forventer at de konkrete læringsmål gør:</p> <ul style="list-style-type: none">• at barnet udvikler sit sprog og lærer at benævne tingene ved rette navn og derved opnå et nuanceret ordforråd samt begrebsforståelse• at barnet lærer strategier i forhold til at kunne skabe kontakt og forståelse og lære at anvende sproget til konflikt- og problemløsning• at barnet lærer at bruge sproget kreativt ved hjælp af forskellige kommunikationsmidler og ved at eksperimentere med forskellige udtryksformer og sproglige genrer• at barnet lærer at understøtte det talte sprog med mimik og kropssprog• at barnet bliver nysgerrig og får interesse for at lære skrift- og billedsprog• at barnet får interesse for at bruge kommunikationsmidler som IT• at barnet lærer at bruge sproget i rette sammenhæng
Metoder	Aktiviteter
Medarbejderen benævner i hverdagen tingene ved deres rette navn og benævner farver,	Samling Fødselsdage

<p>former, oppe - nede, foran - bagved mv. Lave mundmotoriske øvelser/lege.</p> <p>Træne barnet i at modtage kollektive beskeder. Holde fødselsdage i mindre grupper hvor barnet vænnes til at være i centrum. Medarbejderen tilrettelægger samlinger med mindre grupper, hvor hun er lyttende og anerkendende, så barnet bliver opmuntret til dialog og der igennem opnår barnet lysten til at fortælle om sig selv, familie og egne oplevelser så barnet derved får en forståelse for at lytte til andre og skabe en positiv kontakt. Barnet støttes i at aflæse andre børns koder og signaler ved at medarbejderen er iagttagende og sætter ord på de hensigter og signaler der udvises. Arbejde med forskellige udtryksformer som rim & remser, oplæsning, sange, sanglege, lege med ord og rim. Formidling gennem forskellige sprog (tegne, male, mv.). Ved samling snakke om ansigts- og kropsudtryk, så barnet får en forståelse af hvad mimik og kropssprog udtrykker hos et andet menneske. Arbejde med skriftlig kommunikation igennem efterligning, skrive eget navn, mors/fars navn, tælle mv. Lege og spille med symbolerne former, farver mv. I små grupper gå på biblioteket og lade børnene prøve computeren, for at skabe deres interesse. Medarbejderen skal vurdere ud fra den enkelte aktivitet om den voksne skal "gå foran", "ved siden af" eller "bagved".</p> <p>Hvis et barn har særlige behov, har medarbejderen ansvaret for at barnet får den nødvendige støtte for at opnå de optimale betingelser for at styrke sproget. Der skal tilbydes særlige tilrettelagte rammer og aktiviteter i mindre grupper. Ligeledes er der ofte behov for at aktiviteten er voksen styret.</p>	<p>Mundmotoriske øvelser og lege Modsætninger oppe/nede, høj/lav mv. Fortælle om mig selv og min familie Højtlesning Sange, sanglege Rim & remser Spil (billedlotteri, kimpil mv.) Tegne Ture Talrække Bogstaver Ordlege Spisegrupper Drama</p>
<p>Evalueringsspørgsmål</p>	<p>Dokumentation - metode</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Har barnet udviklet sit sprog og fået et nuanceret ordforråd og begrebsforståelse? • Har barnet lært strategier til at skabe kontakt og forståelse og lært at anvende sproget til konflikt- og 	<p>Foto (beskrivende og reflekterende) Børnetegninger Børneudstillinger Iagttagelser TRAS - sprogscreening Dialog med børn - enkeltvis med skriftlige referater - primærpædagogen.</p>

problemløsning?

- Har barnet lært at bruge sproget kreativt ved hjælp af forskellige udtryksformer og sproglige genrer?
- Har barnet lært at understøtte det talte sprog med mimik og kropssprog?
- Er barnet blevet nysgerrigt og viser interesse for at lære skrift- og billedsprog?
- Har barnet vist interesse for IT?
- Har barnet lært at bruge sproget i rette sammenhæng?
- Den pædagogiske læring i forhold til didaktisk tænkning og refleksion.

Samtaler i øjenhøjde.

Børnene er medformidlere overfor forældrene.

Tema: Krop og bevægelse.

Overordnet mål:

Barnet skal have mulighed for at være i bevægelse og opleve glæde ved sin krop.
Barnet skal i dagtilbuddet sikres betingelser, der styrker den fysiske sundhed, herunder forhold som ernæring, hygiejne og aktivitet
Barnet skal støttes i at videreudvikle motoriske færdigheder i både leg og tilrettelagte udfordringer

Læringsmål:

At barnet har god fornemmelse for sin krop og oplever glæde ved at bevæge sig i alsidige miljøer ude og inde.

At barnet har kontrol over kroppen, de grundlæggende fin- og grovmotoriske færdigheder både ved selvbestemte og ved fastlagte aktiviteter.

At barnet evner at kombinere sprog, bevægelse og rytme.

At barnet styrkes i kendskabet til ernæring og hygiejne.

Tegn på læring:

Vi kan se, vi arbejder med vores læringsmål når børnene:

- Bruger deres krop og deltager i selvvalgte lege og planlagte aktiviteter
- Vil prøve nye fysiske udfoldelser, støttet af en voksen
- Kan håndtere service, herunder bestik ved spisning
- Deltager i og mestrer de rytmiske aktiviteter og sanglege
- Har opnået bevidsthed om kroppens funktioner
- Kender forskel på sund/usund mad.
- Kender almene hygiejneregler og bruger disse i hverdagen
- Udforsker/udfordrer sig selv i fysiske aktiviteter ude og inde

Metoder og aktiviteter:

Hvad gør vi?

Vi skal tilbyde et udfordrende miljø og opmuntre barnet til at udforske miljøet.
Sætte ord på de ting børnene gør.
Give børnene lov til at afprøve sig selv forskellige steder, eks. træklatring, skråninger, trapper, redskaber, instrumenter.
Give børnene mulighed for at spise med bestik, klippe og tegne.
Vi vil dele børnene i mindre grupper afhængig af deres kunnen og i forhold til aktiviteten.
Personalets forskellige ressourcer vil blive udnyttet.
Samlinger med aldersopdelte børn eller opdelt efter kunnen.
Børnene vil blive udfordret, hvor de er i udvikling og kunnen, så de får succesoplevelser og er i flow.
Vi vil være opmærksomme på børn med ekstra

Hvem gør hvad?

Alle medarbejdere - også service og rengøring inddrager børnene.
Primærpædagoger eller tovholdere har særskilte ansvarsområder i huset og i de udendørs faciliteter. .

<p>brug for voksen støtte. Vi vil arbejde med de 3 læringsrum, gå foran barnet, ved siden af, og efter barnet.</p> <p>Aktiviteter: Bruge Vildbassen med redskaber og instrumenter. Lege ved at kombinere sprog og bevægelse. Bruge naturen som oplevelsesrum til klatring, kravlen mm. Lave plakater og andet kreativt med udgangspunkt i snak om mad. Købe varer, se, snakke om og smage sunde/usunde varer. Sætte navn på kroppens dele og finde ud af, hvordan vi er bygget op. Lave forskellige bevægelseslege både ude og inde. Deltage i tilberedning af måltider, eftermiddagsmad, maddage mm.</p>	
<p>Evaluerings spørgsmål:</p>	<p>Dokumentation</p>
<p>Viser barnet glæde ved at bruge sin krop. Udvikler barnet fysiske kompetencer. Er barnet alderssvarende i forhold til fin/grov motorik. Har barnet viden om og indsigt i, hvordan kroppen fungerer. Har barnet opnået en viden om hvad sundhed og velvære betyder for kroppen. Har barnet opnået erfaring i at koble det talte sprog og kropssproget sammen.</p>	<p><u>Metode:</u> Foto: Beskrivende og reflekterende. Iagttagelser. Plancher med mad, grupperet. Indsamlet emballage. Børneforedrag. Udviklingsbeskrivelser. Handlingsplaner, TRAS - sprogscreening.</p> <p><u>Indsamling:</u> Primærpædagogen Tovholderen på aktiviteten eller projektet.</p>

Tema: Naturen og naturfænomener

Overordnet mål:

Barnet skal have mulighed for at opleve glæde ved at være i naturen og udvikle respekt for natur og miljø.

Barnet skal opleve og erfare samspillet mellem menneskene og naturen.

Barnet skal have mulighed for at få mange og forskelligartede erfaringer med naturen og naturfænomener samt for at opleve naturen, som et rum for at udforske verden.

Læringsmål

At børnene...

- lærer at føle glæde og ansvar overfor naturen
- gør sig erfaringer med de forskellige årstider
- oplever glæde ved at bruge naturen på alle årstider og i alt slags vejr
- får kendskab til dyr og planter, som lever/gror i deres nærmiljø
- oplever naturen som et rum for leg
- stifter kendskab til div. naturfænomener f.eks. torden, storm, højvande mm.

Tegn på læring

Vi kan se, at vi arbejder med vore læringsmål, når børnene....

- udviser nysgerrighed og interesse for naturen
- begynder at bruge naturen som legeplads
- viser respekt for naturen, f.eks. ved ikke at smide affald, ikke knække grene, ikke slå dyr ihjel mm.
- er bevidste om påklædning i forhold til årstiderne
- sprogligt formulerer deres viden om skiftende årstider
- begynder at bruge deres "viden" i deres fælles leg
- efterligner tingene, som vi gjorde på turene eller til samlingerne

Metoder og aktiviteter

Børnene vil oftest være inddelt i mindre grupper afhængig af aktivitetens indhold og mål. f.eks. aldersinddelt, dreng - pige grupper mm.

- ture til skov og strand på alle årstider
- indsamle naturens materialer, som kan bruges til fordybelse og kreative projekter
- synge sange om dyr, planter, vejret mm.
- læse små bøger om dyr, planter, vejret mm.
- snakke med børnene om hvordan og hvorfor, vi skal passe på naturen
- give børnene mulighed for at følge årets gang ved at besøge de samme steder flere gange om året
- sår, planter og vande. Hvad sker der?
- snakke med børnene om danske naturfænomener, f.eks. storm, torden mm.
- snakke om, og vise børnene, hvilke dyr og insekter, der bor i skoven og hvad de gør med og for naturen
- gøre brug af naturvejledere

Hvem gør hvad

Alle medarbejdere - også service og rengøring inddrager børnene.

Primærpædagoger eller tovholdere har særskilte ansvarsområder.

Evaluering	Dokumentation
<p><u>Evalueringsspørgsmål</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • føler barnet glæde og ansvar overfor naturen? • gør barnet sig erfaringer med de forskellige årstider? • oplever barnet glæde ved at bruge naturen på alle årstider og i alt slags vejr? • har barnet fået kendskab til dyr og planter, som lever/gror i deres nærmiljø? • oplever barnet naturen som et rum for leg? • stifter barnet kendskab til div. naturfænomener f.eks. torden, storm, højvande mm. • udviser barnet nysgerrighed og interesse for naturen? • er barnet begyndt at bruge naturen som legeplads? • viser barnet respekt for naturen? f.eks. ved ikke at smide affald, ikke knække grene, ikke slå dyr ihjel mm. • klæder barnet sig på efter årstiden? • formulerer barnet sprogligt sin viden om skiftende årstider? • er barnet begyndt at bruge deres "viden" i deres fælles leg? • efterligner barnet de ting, vi gjorde på turene eller til samlingerne 	<p><u>Metode:</u></p> <p>Fotos: Beskrivende og reflekterende Børnefortællinger Børnetegninger Iagttagelser Fotoplancher med understøttende tekst Udstilling af kreative projekter Beskidte børn!!!</p> <p><u>Indsamling</u></p> <p>Alle voksne, der medvirker i samlingen, aktiviteten, projektet</p> <ul style="list-style-type: none"> • hvilke tiltag / aktiviteter i forløbet gik godt? • hvilke tiltag / aktiviteter i forløbet gik ikke så godt? • hvordan var personalets planlægning? • havde personalet de nødvendige ressourcer (eks. personale, viden, materialer m.v.) til rådighed?

Tema: Kulturelle udtryksformer og værdier

Overordnet mål

Glæden ved kunst og kultur skal stimuleres

Barnet skal have adgang til materialer, redskaber og moderne medier, herunder IT, som kan bruges både i forbindelse med oplevelser og skabende kulturel aktivitet

Barnet skal møde pædagogisk personale, der selv er aktive kulturbrugere og støtter barnet i at eksperimentere med, øve sig i og afprøve sig selv i forhold til et bredt spekter af kulturelle udtryksformer

Læringsmål

At barnet...

- får indblik i og mulighed for at afprøve forskellige kulturelle udtryksformer bl.a. kunst, teater, musik, sang og dans
- inspireres til at frembringe sin egen kultur, såsom fortællinger, tegninger, malerier, sange, musik m.v.
- får mulighed for at skabe sin egen legekultur
- lærer at vise tolerance og forståelse for egne og andres kultur og traditioner
- får mulighed for at udvikle personlig og social identitet gennem kreativ udfoldelse

- adgang til materialer: papir, blyanter, farver, sakse, bøger, byggematerialer (lego, træklodser m.v.), udklædningstøj, bøger, spil
- adgang til moderne medier eks. musikanlæg, ghettoblaster, TV, IT m.v.
- kendskab til og opnå viden om danske kulturværdier og traditioner
- kendskab til konkrete sociale spilleregler og generelle normer og omgangsformer (børnehavens kultur)
- et begyndende kendskab til de nære kulturer, bl.a. familiestruktur, skole, bibliotek, landbrug m.v.
- et begyndende kendskab til, at der findes andre kulturer og anderledes livsformer
- mulighed for at få kulturoplevelser uden for børnehavens verden f.eks. teater, museer, koncerter m.v.

Tegn på læring

Vi kan se, at vi arbejder med vores læringsmål, når børnene....

- gør brug af forskellige udtryksformer i hverdagen såvel opfordret som uopfordret
- har lyst til at deltage i aktiviteter som musik, teater, sang og dans
- med stolthed fremviser deres produkter til forældre, børn og personale
- har sin egen legekultur
- viser tolerance og forståelse for egne og andres kultur og traditioner
- udfolder sig kreativt og herigennem udvikler sig personligt og socialt
- aktivt bruger materialer, tegner og maler
- læser i bøger
- bygger med lego, klodser m.v.
- klæder sig ud og spiller andre roller
- spiller spil
- lytter til historier og musik
- ser og taler om billeder fra aktiviteter, som fremvises på TV-skærmen
- deltager aktivt i planlægning og afholdelse af husets traditioner
- taler om og giver udtryk for forventning og glæde i forbindelse med afholdelse af traditioner
- overholder de sociale spilleregler
- følger generelle normer og omgangsformer
- deltager aktivt aktiviteter
- viser kendskab til og taler om de nære kulturer
- tager initiativ til aktiviteter
- optræder for andre
- viser kendskab til hinandens / andres kulturelle baggrund
- viser glæde og engagement ved deltagelse i ture til f.eks. teater,

Metoder og aktiviteter**Hvem gør hvad?**

Vi...

- holder samlinger med fokus på kulturelle værdier og udtryksformer, såsom rytmik, sang, dans, lege m.v.
- arrangerer og afholder årstidstraditioner og fester f.eks. Børnehavens fødselsdag, Fastelavnsfest, Påskefrokost, Grillfest, Julefrokost, Julefest, Lucia, Børnefest med tema, Bedstedag, og Børnefødselsdage
- arrangerer OL og deltager i / arrangerer fodboldstævne
- arbejder med kulturelle emner på ture såsom: Kend din by, Kongegårdens udstillinger, Lokalhistorisk arkiv, Fæstningen, Garderhusarer, Skov og Strand
- sørger for at materialer, legetøj, udklædningstøj er tilgængelige og fremstår attraktive
- rydder op og sørger for, at tingene er klar til brug
- vedligeholder / udbygger husets funktionsopdeling
- udnytter husets personaleressourcer i forhold til kulturelle aktiviteter og kulturværdier
- arrangerer temauger med fokus på kulturelle emner, folk fra andre kulturer, mad fra andre lande m.v.
- sørger for at der kan lyttes til musik / fortællinger o. lign.
- har et atelier, der kan skabe ramme for kreativitet, eksperimenter og fordybelse
- læser højt af relevant litteratur og har biblioteksordning
- sætter fokus på god omgangstone i børnehaven
- er gode rollemodeller for børnene
- spiller forskellige spil med børnene
- besøger butikker, virksomheder og forældres arbejdspladser
- arrangerer ture til teater, biograf, bibliotek, kirke, koncerter og cirkus
- får børnene til at tegne / male, hvad de har oplevet
- fotograferer og taler med børnene om billederne
- får børnene til at samarbejde om fælles plancher, hvor oplevelserne fremstilles i

Alle medarbejdere har ansvar for at deltage i aktiviteter med børnene året igennem. Især påhviler det primærpædagogen at tilrettelægge aktiviteter som er målrettet det enkelte barn ift. individuelle behov - ex. stamtræ, barnets bog m.m.

<p>tekst, tegninger og billeder</p> <ul style="list-style-type: none"> • arrangerer kunststilling med børnenes produkter • sørger for at præsentere børnenes produktioner på en pæn og indbydende måde • anvender IT - computer / billeder, viden mm. • laver stamtræ med familiefotos hjemmefra • griber impulsivt ideer /invitationer til kulturelle aktiviteter 	
<p>Evaluering</p>	<p>Dokumentation</p>
<p>Evalueringsspørgsmål</p> <p>Gør barnet brug af forskellige udtryksformer i hverdagen såvel opfordret som uopfordret? Viser barnet lyst til at deltage i aktiviteter som musik, teater, sang og dans? Viser barnet med stolthed sine produkter til forældre, børn og personale? Viser barnet tolerance og forståelse for egne og andres kultur og traditioner? Udfolder barnet sig kreativt og udvikler sig herigennem personligt og socialt? Bruger barnet aktivt materialerne, tegner og maler? Læser barnet i bøger? Bygger barnet med lego, klodser osv.? Klæder barnet sig ud og spiller andre roller? Spiller barnet spil? Lytter barnet til historier og musik? Synger og danser barnet? Ser barnet og taler det om billeder fra aktiviteter, som fremvises på TV-skærmen? Taler barnet om og giver udtryk for forventning og glæde i forbindelse med afholdelse af traditioner? Deltager barnet aktivt i planlægning og afholdelse af børnehavens traditioner? Overholder barnet de sociale spilleregler? Følger barnet generelle normer og omgangsformer? Deltager barnet aktivt og fortæller om aktiviteter? Tager barnet initiativ til aktiviteter? Optræder barnet for andre? Viser barnet glæde og engagement ved deltagelse i ture til f.eks. teater, museer, koncerter m.v.? Har børnene deres egen legekultur? Viser børnene kendskab til hinandens / andres kulturelle baggrund?</p>	<p>Metode:</p> <p>Fotos: Beskrivende og reflekterende Børnefortællinger Børnetegninger Iagttagelser Børnemiljøvurderinger Barnets bog</p> <p>Indsamling</p> <p>Hvem gør hvad?</p> <p>Alle medarbejdere - især påhviler det primærpædagogen.</p>

<p>Hvilke tiltag / aktiviteter i forløbet gik godt? Hvilke tiltag / aktiviteter i forløbet gik ikke så godt? Var de nødvendige ressourcer til rådighed? Eks. personale, viden, materialer m.v. Hvordan var personalets planlægning?</p>	
---	--

Evaluering af alle 6 temaer

Vurdering og opfølgning

Målet for arbejdet med læreplanen er at få fokus på vores pædagogiske praksisfelt og hermed vurdere/revurdere metoderne og rammerne - altså have øjnene rettet på egen rolle og hermed være i stand til at reflektere og sætte læring/aflæring i spil.

Hermed gives mulighed for "voksenlæring" og udvikling af vores pædagogiske virke.

Læringsplanen sikrer, at vi har et overordnet styringsredskab, som holder os fast i de opsatte mål for arbejdet med børnene i forhold til at fremme deres trivsel, sundhed, udvikling og læring gennem de 6 læreplanstemaer samt i forhold til vurderinger i BMV og det sproglige arbejdsfelt.

Vi vil stadig øge fokus på den læring, der foregår i de uformelle læringsrum - altså i den frie leg. Vi vil stadig indtænke metoder for også at få evalueret observationer, hvor læring hos børn og voksne foregår udenfor de tilrettelagte og strukturerede faste aktiviteter. Nøglemedarbejderne bruger deres observationer i samarbejdet i deres teams til refleksioner og vurdering af bl.a. læringsrum, relationsarbejde, metoder, m.m.

Vi kan se tegn på læring, når pædagogerne løbende revurderer egen praksis og justerer anvendte metoder - udfra observerede behov hos børnene. Eksempelvis børn med behov for at agere i små grupper, særlig fokus på børn, der har behov for særlige læringsrum og børn der kræver at være meget forberedt på kommende aktiviteter m.m.

Evalueringsspørgsmål.

Har pædagogen fokus på egen rolle og hermed kan revurdere sin praksis.

Bruger pædagogen observationer i sin udøvelse af pædagogisk arbejde for hermed at ændre sin praksis til gavn for børnegruppen.

Er pædagogen i stand til at "opbygge" læringsrum, som både tilgodeser det enkelte barn, børnegruppen som helhed men også børnene med særlige forudsætninger.

Er pædagogen i stand til at tage lederskab af både små og større børnegrupper.

Hvad viser dokumentationen om vore evalueringsspørgsmål?

Det er vigtigt at dele børnene i mindre grupper ved aktiviteter, da det gør, at forløbene bliver mere udviklende. Der er en god voksenkontakt og det enkelte barn bliver set og hørt.

Alle børn har deltaget aktivt i samlinger og har hver især på eget niveau gjort fremskridt m.h.t. de forskellige aktiviteter.

Det er stadig vigtigt at forberede de usikre børn på, hvad vi skal lave i samlinger.

Børn med særlige behov, der melder fra ved aktiviteter, tages der hånd om, så de kan indgå i fællesskab på egne præmisser.

Vi skal have fokus på at ændre de planlagte aktiviteter undervejs, da vi med små justeringer måske får alle til at deltage.

Sammensætningen af børnene i de planlagte aktiviteter har stor betydning for børnenes motivation, f.eks. i forbindelse med motoriske aktiviteter, hvor børnene herved kan spejle sig i hinanden.

Vigtigt er det også, at vi udfordrer børnene på samvær med hinanden på tværs af vennegrupper, da det giver en god dynamik i legen.

I forhold til inklusion af alle børn i fællesskabet har vi erfaret, at det skal prioriteres højt, at nogle børn får en tæt og kontinuerlig voksenkontakt - hele tiden ved siden af og i nærheden af - for at skabe tryghed og tillid hos barnet.

I vores observationer og efterfølgende refleksioner har vi erfaret, at vi med mindre børnegrupper skaber forudsætninger for, at inklusion er mulig for børn med særlige behov - idet relationerne her er mere overskuelige og uroen mindskes og forstyrrelser mindskes.

Vi har fokus på i meget høj grad at italesætte, hvad der skal ske, før aktiviteten skal i gang.

At italesætte forskellige skift i aktiviteterne samt hvad der skal ske efterfølgende. Dette sammen med billedbeskrivelse gør, at børnene langt nemmere kan strukturere og være forberedt på at skulle være en del af et givent fællesskab i en aktivitet.

Vi har også via observationer erfaret, at børnene bliver langt mere selvhjulpne både i leg og i konflikter, hvis vi fastholder fokus på at træne aktiv lytning og samtale.

Vigtigt, at voksne hjælper børnene til at etablere venskaber og guider børnene i konfliktfyldte situationer.

I nye aktiviteter går personalet foran, hvilket har været trygt for mange børn.

Det har været af stor betydning, at man til samlinger anvender den samme struktur. Denne gentagelse har skabt tryghed og forudsigelighed for børnene. Dette har tydeligt været at læse i deres kropssprog, mimik samt deres lyst til at deltage og bidrage.

Dokumentationen viser stadig, at det har været hensigtsmæssigt at orientere forældrene om læreplanen.. Dette har medvirket til, at børn med behov for støtte og hjælp i forløbene er blevet bakket op af forældrene hjemmefra i samarbejde med personalet i børnehaven.

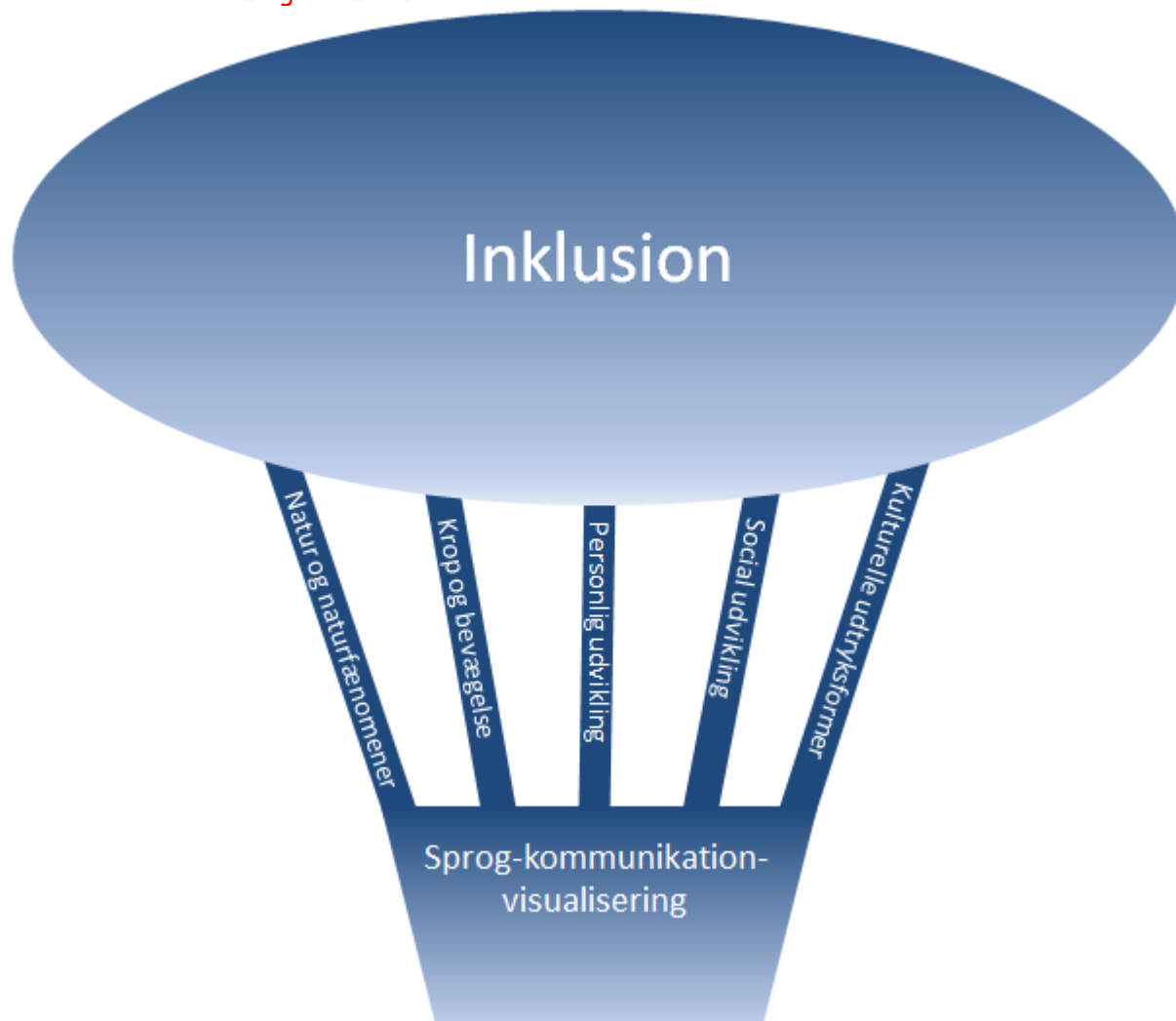
Nogle børn har haft behov for grundig forberedelse på, hvad der skal ske og her har det været særdeles vigtigt at inddrage børnene tidligt i forberedelserne til aktiviteterne.

Børnene bliver langt nemmere en del af fællesskabet og viser interesse for aktiviteterne.

Luftballon-modellen

Hvad har vi lært af forløbet?

I stedet for at planlægge aktiviteter med kun fokus på et læreplanstema ad gangen har vi erfaret, at vi nu planlægger projekter, der indeholder samtlige temaer i læreplanen samt dokumenterer og evaluerer under samtlige temaer.

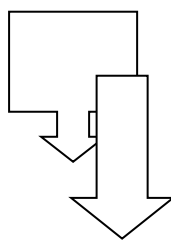

LUFTBALLON-MODELLEN FOR LÆREPLANSARBEJDE I LILLESKOV.

PLANLÆGNING AF AL PÆDAGOGISK PRAKSIS TAGER AFSÆT I SPROGET OG VORES MÅDE AT KOMMUNIKERE TIL BØRNENE OG MED BØRNENE.

DE PÆDAGOGISKE OVERVEJELSER I VALG AF EMNE, SOM SKAL INDEHOLDE ALLE 6 LÆREPLANSTEMAER

**MED AFSÆT I DEN SYSTEMISKE TÆNKNING – LP modellen.
ANALYTISK PROCES MED AKTØR OG KONTEKSTPERSPEKTIVET**

INKLUSIONEN

I forberedelsen til projektuger er det vigtigt at prioritere planlægningsfasen højt ift. at lade læreplansmaterialet være det bærende materiale for tilrettelæggelsen af tema / projektugerne. At projektgruppen minutiøst gennemgår læreplanens læringsmål samt evalueringsspørgsmål før udførelsen af aktiviteterne, således at der med lethed kan evalueres på de opsatte mål efterfølgende.

Vi skal som samlet personalegruppe blive endnu bedre til at koordinere vores planlægning, så der bliver en mere realistisk mulighed for, at det samlede ugeprogram kan udføres i praksis.

Vi kan have tilbøjelighed til at være for ambitiøse i målopfyldelse.

I visse situationer er det en fordel at arbejde med mindre grupper. Det gør, at der bliver mere ro/tid til fordybelse, at det enkelte barn bliver set og hørt, beskeder forstås bedre, dialog fremmes, de tilbageholdende børn bliver hørt/er mere sikre i fremtoning samt at børnene er blevet bedre til at vente på, at det bliver deres tur.

Usikre børn, der ikke ønskede at deltage i aktiviteter blev trygge og nysgerrige, når vi inden start fortalte dem udførligt, hvad der skulle ske.

Herudover skal børnene have ro til at se på og pædagogerne skal ikke presse på - det giver barnet mulighed for selv at overskride nogle grænser, hvilket er meget mere lærende for både børn og voksne.

Urolige børn har godt af at have en voksen siddende ved siden af sig. Vi har erfaret, at en let berøring kan være nok til at holde barnet på sporet.

Ved planlagte nye aktiviteter har nogle børn brug for voksne, der går foran, andre børn har brug for lidt støtte ved siden af dem og enkelte børn kan selv.

Perspektivering.

Hvad tager vi med os fremover?

At vi i NYHEDSBREVE til børnene i familiegrupperne - beskriver ved uddrag fra læreplanen, hvad der skal ske i den kommende tid, samt en forklaring på hvorfor og hvad vi har fokus på.

Det giver forældrene mulighed for at forstå og få indsigt i vores pædagogiske arbejde samt at forældrene her er nogle vigtige samarbejdspartnere, der også kan forberede børnene på aktiviteter m.m. Det afføder en god dynamik i samarbejdet med forældrene i arbejdet med deres børn.

At vi har lagt en fælles strategi overfor de børn, der har modstand mod nyt/anderledes, de forsigtige børn, samt at forældre til disse børn informeres om strategi, så de kan følge op på dette i hjemmet.

Vi vil fremover gennem arbejdstilrettelæggelsen prioritere, at børnene oplever så få voksenskiift som muligt i hverdagen i forhold til samlinger. Det giver mulighed for at indarbejde en højere grad af kontinuitet og opfølgning.

Dette løses ved, at de voksne, der samarbejder i teams, starter dagen sammen med tidlige vagter, afholder samlinger på disse dage samt afholder teammøde samme dag også, hvor observationer kan noteres, dokumentation kan udarbejdes og evaluering kan opsamles i fællesskab.

Herved bliver vi meget bedre til at evaluere hverdagen.

Da vi ofte hurtigt er videre med nye opgaver kan det være svært at huske detaljer i hændelsesforløb fra samlinger og ture eller projekter.

Vi vil efter hver aktivitet skiftes til at tage korte notater om, hvad vi har lavet, hvordan børnene reagerede, hvad gik som planlagt/ikke som planlagt - positive/negative hændelser.

På det planlagte teammøde vil vi drøfte notaterne og uddrage læring og dokumentation herfra.

Vi vil fortsætte med at iagttage, reflektere og nedskrive observationer.

Dokumentere både med foto, diasshow, børnegalleri og nyhedsbreve til forældre.

Vi vil benytte den UDARBEJDEDE LUFTBALLON - MODEL.

Vi har prioriteret udeliv meget højt, da vores observationer, evalueringer og erfaringer viser, at børn med særlige behov får en mindre konfliktfyldt dag ved udeliv, flere venskaber dannes - højt til loftet giver den fornødne plads.

Vi har erkendt at enkelte børn ikke kan rumme at deltage i en hel samling - derfor bruges teknikken "plan B" - hvor de får et velfortjent frikvarter med alternativ beskæftigelse enten alene eller sammen med ven eller voksen.

Herudover benytter vi også muligheden for at slutte samlinger positivt for nogle børn - ved at "gå fra" - mens "legen er god" - så det alt i alt bliver en succesoplevelse for både barnet og gruppen. Vigtigt, at personalet er velforberedt, at materialer er i orden, så afbrydelser undgås. Vi skal fortsat vise engagement, glæde og være nærværende/lyttende voksne.

Vi har indført et nyt arbejdsredskab - MORGENBRIEFING - som gennemføres hver morgen i "open space", hvilket giver alle medarbejdere et langt større overblik over fordeling af personaleressourcer og ansvarsområder for opgaverne på denne dag. Det giver en høj grad af voksenorden:

Alle opgaver såvel pædagogiske som praktiske, såsom spising, oprydning, sovetimer, hentning af mad og eftermiddagsmad og afrydning efter måltider er fordelt på forhånd, så hver enkelt medarbejder altid ved, hvad han/hun skal.

Det skaber en overskuelighed og giver samtidig frihed, så alle kan fordybe sig i deres eget arbejdsfelt for denne dag uden at skulle bære ansvaret for, at alt andet også fungerer.

Det giver ro i børnegrupperne og det "virker næsten som ekstra frie hænder."

Samtidig kræver det til stadighed, at alle orienterer sig til helheden og alle løfter i flok.

Vi har udviklet en visuel briefingtavle - kæmpestor - med billeder af alle voksne og med boardmaker-billeder af rum/aktiviteter/ude/inde. Denne tavle påsættes billeder af voksne umiddelbart efter hver morgenbriefing, så børnene kan se, hvad de voksne skal lave og hvor de er formiddag og eftermiddag.

F.eks. "hvem vinker i dag", hvem hjælper på toilettet og hvem er ude/laver hvad og hvor !!!

Vi vil stadig have særligt fokus på støjen i allrummet ved spising og minimere denne ved at fordele børnene i mindre grupperinger, indrette gode faciliteter udendørs til spising.

Vi vil også med fokus på aktørperspektivet arbejde målrettet på inklusion af børn, der har særlige forudsætninger, således at tolerancegrænser flyttes til gavn for både det enkelte barn som grupperne.

Vi vil fortsat prioritere udeliv højt og i øvrigt sørge for, at der udover de daglige stunder på legepladsen i al almindelighed også flyttes så mange aktiviteter udendørs som overhovedet muligt - da det optimere vores trivsel og sundhed - både fysisk og psykisk såvel inde som ude.

Det skaber ro, giver energi og fylder både børn og voksne med alternative kræfter, så vi bedre kan magte de daglige udfordringer og håndtere dem hensigtsmæssigt i fællesskab.

Vi vil fortsat udvikle rum-udnyttelsen i børnehaven. Brug af ny viden om at flytte læringsstationer indefra ud - til udendørs læringsstationer.

Det lykkedes os at skabe rammer for at indrette et særligt IT-rum læringshjørne, flyttet dukkekrogen ud og indrettet til bedre rollelege, og etablere små grupperinger, fysiske afskærmninger - som muliggør fordybelse, mindre forstyrrelser og en bedre udnyttelse af de fysiske rammer.

Desuden vil vi i højere grad benytte os af muligheden for, at børn eller voksne i korte perioder kan disponere over rum / lukke aktiviteter - for ikke hele tiden at blive afbrudt af nytillkomne.

Endvidere følger vi fortsat barnets spor, viser empati og ser det enkelte barn og dets kompetencer.

Vi arbejder fortsat udfra en anerkendende tilgang til barnet og holder fokus rettet på omsorg og nærvær til barnet som vores kerneydelser; samtidig motiveres barnet til selv at skabe stjernestunder i relation til andre børn og voksne.

Kvalitet for vores børn betyder, at de har GODE VENNER og rigtig meget fællesskab og fælles liv og aktivitet med glade og rare voksne i institutionen.

GLADE BØRN LÆRER MERE.